

Metropolian S2-opettajien lausunto englanninkielisten tutkinto-ohjelmien suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen ja ohjauksen toteuttamisesta Metropolia Ammattikorkeakoulussa

Tässä lausunnossa esitämme mallin siitä, miten riittävä suomen kielen taito on mahdollista saavuttaa ja millaisia rakenteellisia muutoksia tutkintojen opetussuunnitelmiin kielitaidon haltuunotto vaatii. Lausunto on koostettu SIMHE-jatkokehityshankkeessa¹ (2019–2021) kehitetyn uraohjauksen ja suomen kielen mallin pohjalta.

Suomen hallitus linjasi kevään 2021 puoliväli- ja kehysriihessään, että vuoteen 2030 mennessä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä tulisi kolminkertaistaa 15 000:een. Lisäksi tavoitteena on, että suomalaisista korkeakouluista valmistuneista kansainvälisistä opiskelijoista 75 % jäisi ja työllistyisi Suomeen. Tähän tavoitteeseen liittyen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena korkeakoulut ovat laatineet Talent Boost -palvelulupauksen strategiakaudelle 2021–2024. Talent Boost -palvelulupaukseen sisältyvät Metropolia maahanmuuton vastuukorkeakoulutoiminta (SIMHE), kaksikielisen toiminnallisen sairaanhoitajatutkinnon (Tokasa) kehittäminen ja koordinointi yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa sekä osallistuminen 3AMK-yhteistyössä Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston koordinoimaan [Kielibuusti](#)-hankkeeseen.

Talent Boost -palvelulupauksen mukaisesti tehtävämme on lisätä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrää, mutta myös vahvistaa heidän integroitumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan ja siirtymistä Suomen työmarkkinoille. On välttämätöntä, että englanninkielisissä tutkinnoissa huolehditaan siitä, että opiskelijan on realistista ja mahdollista saavuttaa työllistymiseen tarvittava kielitaito osana tutkintoaan. Suomen kielen taito on edellytys Suomeen työllistymiselle ja urakehitykselle useimmilla aloilla huolimatta yritysten kansainvälisyydestä. Jopa englanninkielisessä työympäristössä osa viestinnästä tapahtuu suomeksi (esim. Helsingin seudun kauppakamarin selvitys 2018). Terveystieteiden ammattihenkilöillä riittävä kielitaito on osa ammattitaitovaatimuksia ja liittyy myös potilasturvallisuuteen.

---

¹ SIMHE-jatkokehityshankkeen arviointikyselyn (4/2021, 14 vastausta eri tutkinnoista ja ammattiryhmistä) mukaan 93 % vastaajista koki, että Metropolialla on tärkeä tehtävä kansainvälisten opiskelijoiden integroitumisen ja työllistymisen edistäjänä mahdollistamalla kielen oppiminen opintojen aikana.

Kielitaito kehittyy opiskelijoilla eri tahdissa ja eri tavoin. Tutkimusten mukaan siirtymisen kielitaitotasolta toiselle (CEFR)² vaatii satoja tunteja opintoja. Se, missä ajassa opiskelija voi siirtyä kielitaidon tasolta toiselle, kaksinkertaistuu kielitaidon lisääntyessä. Näin ollen siirtymä tasolta A1 tasolle A2 (peruskielitaito) voi tapahtua nopeastikin, kun taas tasolta A2 tasolle B1 (itsenäinen kielenkäyttäjät) siirtymisen vaatii huomattavasti enemmän kielenkäyttötilanteita, harjoitusta ja ohjattua kielenopetusta. Arkipäivän vuorovaikutukseen riittävän kielitaidon voi omaksua parissa vuodessa, mutta akateemisen kielitaidon saavuttaminen edellyttää vähintään viiden vuoden kieliopintoja ja kielen aktiivista käyttämistä (Cummins 1999). Työnantajien näkökulmasta (Kauppakamari 2018) perustason kielitaito (A1–A2) edistää harjoittelupaikan saamista ja taitotaso B1 yleensä riittää harjoittelupaikan tarjoamiseen. Itsenäisiin ammattitaitoa vaativiin työtehtäviin kielitaitovaatimus on kuitenkin vähintään B2 ja vaativiin asiantuntijatehtäviin C1 (taitava kielenkäyttäjät). Englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa suomen kielen käyttö jää väistämättä vähäiseksi, joten suomen kielen opiskelu vaatii erityistä panostusta.

Opiskelijalta, joka on hyväksytty opiskelemaan 210–240 opintopisteen tutkintoa englannin kielellä, ei voi vaatia, että hän sitoutuisi hankkimaan työelämässä ja ammatissaan vaadittavan suomen kielen taidon itsenäisesti, omalla ajallaan opintojensa ulkopuolella. Korkeakoulun on sitouduttava opiskelijan kielenoppimiseen monin tavoin: 1) kieliopinnot on liitettävä rakenteellisesti osaksi tutkintoa, 2) kieliopinnot on tunnistettava niin, että opiskelija saa niistä tutkintoon kuuluvia opintopisteitä, 3) kieliopinnot on merkittävä opiskelijoiden lukujärjestyksiin ja 4) tutkinnon opettajien on saatava koulutusta kielitieteisen opettamisen ja ohjaamisen käytänteistä, jotta opiskelija voisi saada tarkoituksenmukaista tukea suomen kielessä myös kielikurssien ulkopuolella, osana työharjoitteluja ja muita ammattialan opintoja.

Tehokas kielenoppimispolku edellyttää kolmea elementtiä: kielen opiskelun ohjausta (1), riittävää määrää opintoihin sisältyviä S2-opintoja (2) sekä kielituetta harjoittelua ja muuta kielenoppimisen tukea osana opintojen rakenteita (3) (ks. Liite 1 ja 2. Tehokas kielenoppimispolku Metropoliasissa). Myös apurahamalla on kehitettävä niin, että se

---

² Eurooppalaisessa kielitaitotasojen viitekehyksessä (EVK, CEFR = Common European Framework of Reference for Languages) osaamista määritellään kuuden nousevan tason asteikolla (A1, A2 =peruskielitaito, B1, B2 = itsenäinen kielenkäyttäjät, C1, C2 = taitava kielenkäyttäjät) ja kolmessa eri osiossa: ymmärtäminen (kuultu ja luettu), tuottaminen (puhuminen ja kirjoittaminen) ja vuorovaikutus (puhuttu ja kirjoitettu).

motivoi lukuvuosimaksullisia opiskelijoita panostamaan kielen opiskeluun pitkäjänteisesti opintojen alusta alkaen (ks. Liite 3. Ehdotus apurahamallin kehittämiseksi).

Helsingissä 2.3.2022

Metropolian S2-opettajat

Hanna Aho

Sari Alhava

Eevamajja Iso-Heiniemi

Terhi Kaunismäki

Eveliina Korpela

Marjo-Riitta Näyhö

Anna-Riikka Rasa

Päivi Salminen

Jenni Temmes

Petri Valve

Tiia Ylhäinen-Holstila

Lähteet

- 1 Helsingin seudun kauppakamarin selvitys 2018. Yritysten kokemukset ulkomaisesta työvoimasta työmarkkinoilla. Katsaus koulutettujen maahanmuuttajien sijoittumiseen Helsingin seudun työmarkkinoille
- 2 CEFR - Eurooppalainen kielitaidon tason viitekehys. Tiivistelmä. Helsingin yliopiston Kielikeskus. https://www2.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/cefr_0.pdf
- 3 Guided Learning Hours. Cambridge English Support Site. <https://support.cambridgeenglish.org/hc/en-gb/articles/202838506-Guided-learning-hours>
- 4 Cummins, Jim 1999. BICS and CALP: Clarifying the Distinction. University of Toronto. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED438551.pdf>.

Liitteet

LIITE 1: Tehokas kielenoppimispolku Metropoliasa

1. Tehokas ohjaus: Kieli-HOPS

Opiskelijoille on tarjottava riittävästi tietoa kielenoppimispolusta ennen korkeakouluopintoja (hakuvaiheessa), korkeakouluopintojen alussa sekä korkeakouluopintojen aikana. Tietoa kieliopinnoista ja niiden etenemisestä annetaan siis jo korkeakoulun markkinointimateriaaleissa, niin että hakijoilla on realistinen kuva siitä, millaista kielenoppimiseen liittyvää panostusta opiskelu Metropoliasa vaatii. Lisäksi kieliopinnoista kerrotaan tutkinnon alkuinfossa sekä opintojen aikana mm. opinto- ja urasuunnittelu- sekä tuutoritapaamisissa.

Opintojen alussa jokainen kansainvälinen opiskelija laatii ohjaajansa kanssa kieli-HOPSin, jonka toteutumista seurataan ja jota päivitetään ohjaajan kanssa opintojen aikana. Kielibuustissa kehitetään parhaillaan valtakunnallista kieli-HOPS-verkkolomaketta, joka toimii ohjaajan työkaluna kieli-HOPSin laadinnassa.

2. Opintoihin sisältyvät kieliopinnot: Suomi 1–5

Kansainvälisen opiskelijan suomen kielen opinnot merkitään HOPSiin pakollisiksi opinnoiksi kohtaan Kieliopinnot ja valinnaiset opinnot. Tutkinnon pakollisia kieliopintoja tarjotaan jokaisessa englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa. Kansainvälisille opiskelijoille tämä merkitsee sitä, että heidän tutkinnossaan ei ole valinnaisia opintoja, vaan suomen kielen opinnoilla korvataan valinnaiset opinnot. Myös englanninkielisiin maisteriohjelmiin on sisällytettävä mahdollisuus suorittaa kieliopintoja opiskelijan lähtötasosta ja tarpeista riippuen. Kieliopintoja on tarjottava myös nykyisen yleisten kielitutkintojen (YKI) suorittamiseen perustuvan apurahamallin perusteella.

Oppimispolun toteutuminen vaatii sen, että pakolliset kielikurssit merkitään suoraan opiskelijoiden lukujärjestyksiin. Pakolliset suomen kielen kurssit kaikille S2-

taustaisille englanninkielisissä tutkinto-ohjelmissa opiskeleville opiskelijoille ovat seuraavat, samaan tapaan kuin Electronics-tutkinnossa:

Suomi 1 (5 op) (Taso A1.2)

Suomi 2 (5 op) (Taso A1.3–A2.1)

Suomi 3 (5 op) (Taso A2.1–A2.2)

Suomi 4 (5 op) (Taso A2.2–B1.1) (voi sisältää alakohtaisen painotuksen)

Kielikursseja tarjotaan tutkintojen oman opetuksen lisäksi myös vapaasti valittavina, kaikille yhteisinä kieliopinnoina. Vapaasti valittavat yhteiset S2-opinnot täydentävät Metropolian tutkinto-ohjelmien kurseja ja toteutetaan pääasiassa etänä. Ne palvelevat erityisesti YAMK- ja avoimen AMK:n opiskelijoita. Näiden kurssien toteuttamisessa voidaan hyödyntää myös 3AMK-yhteistyötä.

Finnish 1–4 -opintojaksojen lisäksi tarjotaan valinnaisia kieliopintoja, jotka mahdollistavat keskitason (B1) saavuttamisen.

3. Vapaasti valittavat kieliopinnot (2 x 5 op = 10 op)

Finnish 5 (10 op) koostuu valinnaisista kielikursseista, joista vähintään yhden olisi hyvä olla alakohtainen kurssi. Opiskelija voi koostaa opintonsa esimerkiksi seuraavanlaisista opinnoista, joita voidaan tarjota myös 3AMK-yhteistyössä:

- YKI-kurssit: Kohti YKIÄ 1 (A1-A2) 2 op ja Kohti YKIÄ 2 (B1) 3 op (erityisesti lukuvuosimaksullisille opiskelijoille apurahan saavuttamisen tueksi), yhteensä 5 op
- Puhutaan suomea 1 (A2) 2 op ja Puhutaan suomea 2 (A2–B1) 3 op (voidaan toteuttaa myös alapainotteisena), yhteensä 5 op
- Asiantuntijatyön suomi 1 (B1) monialaisena ja alakohtaisena (hoitoalan suomi, sosiaalialan suomi, liiketalouden suomi, tekniikan alan suomi) ja toteutuksena (5 op)
- Asiantuntijatyön suomi 2 (B1–B2) monialaisena ja alakohtaisena (5 op)
- Asiantuntijatyön suomi 3 (B2)/Asiantuntijatyön suullinen ja kirjallinen viestintä (B2), 5 op
- Tekstikurssi, esim. Kirjoitusklinikka (B1–B2), 2–5 op tai Taitavaksi kirjoittajaksi -verkkokurssi (B2–C1), 5 op

4. Tehokas ohjaus: Kielenoppiminen osana alan opintoja ja työharjoittelua

Tutkinnoissa tulee olla tarjolla kielikurssien (Suomi 1–5) lisäksi myös vähintään yksi opiskelijan omaan alaan liittyvä monikielinen kurssi (5 op), joka toteutetaan tutkinnon oman opettajan ja S2-opettajan yhteistyönä (ns. pariopettajuus). Tällaisella monikielisellä opintojaksolla voisi hyvin hyödyntää mahdollisia rinnakkaisia suomenkielisiä tutkintoja opiskelijoineen. Esimerkiksi sosiaalialan tutkinnossa suomenkieliset sosionomiopiskelijat voisivat suorittaa tutkintoon sisältyviä monikulttuurisuusopintoja tekemällä yhteistyötä monikielisten ryhmien kanssa. Myös monialainen innovaatioprojekti voisi mahdollisesti soveltua tällaiseen toimintaan. Suomenkieliset opiskelijat oppisivat selkokielen käyttöä ja monikulttuurista ohjausta, monikieliset opiskelijat oppisivat suomen kieltä ja tutustuisivat esimerkiksi johonkin Suomen toimintaympäristöön, toimintakulttuuriin tai muuhun yhteiskunnan järjestelmään.

Lisäksi opiskelijoille on tarjottava kielitukea työharjoittelujen aikana, ja opiskelijoille on tarjottava mahdollisuus esim. simulaatiotilanteisiin, joissa työssä vaadittavaa kielitaitoa voi harjoitella toiminnallisesti, lähes autenttisissa ympäristöissä. Harjoittelun kielituki vaatii korkeakoululta sitä, että kielituki tuodaan osaksi opintojen rakenteita ja korkeakoulu sitoutuu sen toteuttamiseen. S2-opettajan ja työharjoittelupaikan yhdessä tarjoama suunniteltu kielituki harjoittelun aikana ohjaisi opiskelijaa ottamaan haltuun oman alansa käsitteistöä ja viestintää työelämän vuorovaikutustilanteissa.

Metropoliassa on pohdittu paljon S2-opetuksen kehittämistä toiminnalliseen suuntaan ja kehitetty maahanmuuttaneille opiskelijoille suunnattua tukea (SIMHE-palvelut, HyMy-kylän kieliklinikat, kielikahvilat, kielikummitoiminta, kieli-mentorointi jne.). Osan tällaisesta kielituesta voi toteuttaa suomenkielisten opiskelijoiden avulla osana heidän opintojaan. Tällaisen kielituen pohjaksi tarvitaan kuitenkin pysyviä rakenteita, joiden sisällä menetelmiä voidaan toteuttaa ja oppimista kehittää pitkäjänteisesti

LIITE 2: AMK-opiskelijan kielipolku Metropoliasa.

Kuvassa näkyvät YKI-testien ajoitukset perustuvat nykyiseen apurahamalliin. Apurahamalla uudistetaan parhaillaan, mutta taitotasotavoitteet olisi hyvä olla apurahamallista riippumatta kuvan mukaiset.

AMK-opiskelijan kielipolku, tavoite B1-B2

= tutkintojen tarjoamat S2-opinnot
 = keskitetty, vapaasti valittava S2-opetus (myös Finnish 1-4-jaksot tarjotaan keskitettynä erityisesti YAMK- ja Avoimen AMK:n opiskelijoille); Suomi 5: Valitaan 10 op tarjolla olevista opinnoista.

		1. vuosi		2. vuosi		3. vuosi		4. vuosi		
						Huom. Harjoittelut, vaihdot, EBA				
0-LÄHTÖTASO SUOMESTA Vapaaehtoisista itseopiskelua	Suomi 1 5 op A1.2	Suomi 2 5 op A1.3/A2.1	Suomi 3 5 op A2.1/A2.2	Suomi 4 5 op A2.2/B1.1	Puhutaan suomea 2 3 op A2-B1	Asiantuntijatyön suomi 1 5 op B1	Asiantuntijatyön suomi 2 5 op B1-B2	Asiantuntijatyön suomi 3 5 op B2		
		Kohti YKIÄ 1 2 op A1-A2		Puhutaan suomea 1 2 op A2		Kohti YKIÄ 2 3 op B1		Työelämäkurssi 1-5 op		
	Kielen käyttö opintojen ohessa, uraohjauksessa ja vapaa-ajalla – Kieli-HOPS, kielitieteiset käytänteet, kielikummitoiminta, kielikahvila ja verkkopaketti (JobTeaser) tukena									
			YKI-perustaso A2 / marraskuu	Kielituettu harjoittelu (kielisopimus)		YKI-keskitaso B1 / tammikuu =>		Monikielinen opintojakso (S2-integrointi tutkinnon opintojaksoon) 5-10 op	YKI-keskitaso B2	
B1> TASO SUOMESTA	Kieli-HOPS Kielen käyttö läpi opintojen	Kielituettu harjoittelu (kielisopimus) ja S2-integrointi opintoihin							Tekstikurssi B1-C1, 2-5 op	
	S2-opintoja tarpeen mukaan (esim. Asiantuntijatyön suomi –opinnot)									

Kuva 1. AMK-opiskelijan kielipolku, tavoite B1–B2.